

Bureau

Folketingets Forhandlinger. (58)

913

²⁶/₁₀ 26: 1. Beh. af F. t. Finanslov for 1927—28.

914

lere har omtalt det kongelige Teater, og jeg havde ogsaa tænkt at ville sige lidt om det; jeg skal gøre det ganske kort, fordi adskilligt af det, jeg vilde sige, allerede er sagt. Der er i de sidste Dage kommet et Regnskab fra det kongelige Teater, som viser et betydeligt Driftsunderskud, nemlig omkring 1½ Mill. Kr. Teatrets Ledelse og Drift har i de senere Aar vakt en hel Del Opmærksomhed udover Landet og ikke med Urette, da det jo er Skatteyderne, der maa bære Underskuddet, da en stor Del af Befolkningen, som overhovedet ikke benytter Teatret, maa være med til at dække dette Underskud. Underskuddet er stadig voksende, og det forekommer mig ganske uforsvarligt at fortsætte paa denne Maade. Naar det ikke er gaaet bedre med den økonomiske Side, kunde jeg godt tænke mig, at det kan have sin Forklaring i, at man, som man har gjort i det sidste Aar, ombytter Stykker som „Elverhøj“ og andre klassiske Stykker med „Den blaa Vase“ og „Den fattige Millionær“. Saa forstaar jeg godt, at Teaterbesøget aftager, og Indtægten daler, og jeg maa sige, at det forekommer mig egentlig, at det er glædeligt, at det gaar i den Retning, for det viser dog det danske Folks sunde Sans, og at der endnu er Ting, som det danske Folk kan reagere overfor, naar det er nødvendigt.

Hvorvidt det kongelige Teater magter den Opgave at være en Kulturfaktor i vort Folk, eller det kun er en Forlystelsesanstalt, derom kan Meningerne være delte, men det forekommer mig i alt Fald afgjort, at hvis Ledelsen ikke arbejder saaledes, at Teatret har noget med Kultur og Folkeopdragelse at gøre, er det meningsløst at holde det gaaende for Statens fattige Penge. Her er sikkert et Sted, hvor det vilde være klogt og rigtigt at spare, og jeg vil derfor opfordre den højtærede Undervisningsminister til snaarest muligt at faa en Ordning gennemført, hvorefter Teatret drives uden Tilskud fra Statskassen. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa paa hvilken Maade, det ligger slet ikke indenfor den Plan, jeg har med min Tale her i Dag, men jeg tror, at Landets Skatteydere i Øjeblikket ønsker, at der hverken spilles Komædie

med eller for deres Penge; der er anden Brug for Pengene i Øjeblikket.

Paa et andet Omraade har den højtærede Minister foreslaaet betydelige Nedsættelser, nemlig af Tilskuddene til de private Seminarier, og jeg vil ogsaa gerne i denne Forbindelse nævne den foreslaaede Nedsættelse af Tilskuddet til de private Skoler eller, som det hedder, Afviklingen af de private Underskoler. Jeg haaber, at der her i Tinget vil være saa stærk Modstand mod disse Forslag, at de ikke kan gennemføres. Det har været saaledes i de tidligere Aar, og jeg vil haabe, det samme vil være Tilfældet i indeværende Aar. De private Seminarier saavel som de private Skoler er af den allerstørste Betydning for hele vort Undervisningsmaskineri; der er ingen som helst Grund til at ønske disse fortrinlige Virksomheder ødelagt. For det første aflaster de Statens Budget betydeligt. Dernæst drives de billigere end Statens Undervisningsanstalter. For Eksempel er Statens Tilskud til hver Seminarist, der udgaar fra Statsseminarierne, ca. 4 000 Kr., medens det tilsvarende Tilskud til Privatseminarierne er ca. 1 300 Kr. Det har sin Værdi for Samfundet, og ud fra denne Betragtning maatte man ønske, at al Undervisning var paa private Hænder. Dertil kommer saa, at Undervisningen saavel paa de private Skoler som paa de private Seminarier ganske anderledes kan blive efter Befolkningens Ønske, end naar Staten har hele Kontrollen. Naar man saa dertil kan føje, at Undervisningen kundskabsmæssig set ingenlunde er ringere i de private Skoler, forekommer det mig, at her er noget, der var værd at overveje paa en Tid, hvor det gælder om at spare.

Hvis Regeringen virkelig ønskede en radikal Nedsættelse paa Undervisningsministerens Budget, saa vil jeg henstille at forsøge at opnaa en saadan Nedsættelse paa alle Statens egne Undervisningsanstalter. Det vilde nok kunne kendes paa Finanslovens Udgiftsside, og med dette som Forudsætning skal jeg anbefale, at Statens Tilskud til de private Seminarier saavel som til de private Skoler bliver uforandret, og jeg tager ikke i Betænkning at tilraade,